ततः स भुजगश्रेष्ठः श्रुत्वा सुमहदप्रियं । उवाच भगिनीं दीनां तदादीनतरः स्वयं ।
॥ वासुकिरुवाच ॥ जानासि भद्रे यत्कार्य्यं प्रदाने कारणञ्च यत् । पन्नगानां हितार्थाय पुत्रस्ते स्यात्ततो यदि ।
स सर्पसत्रात्किल नो मोचयिष्यति वीर्य्यवान् । एवं पितामहः पूर्व्वमुक्तवांस्तु सुरैः सह । अपत्यं गर्भः सुभगे तस्मात्ते मुनि
सत्तमात् । नचेच्छाम्यफलं तस्य दानकर्म्म मनीषिणः । १९१५
कामञ्च मम न न्याय्यं प्रष्टुं त्वां कार्य्यमीदृशं । किन्तु कार्य्यगरीयस्त्वात्ततस्त्वाऽहमचूचुदं ।
दुर्व्वार्य्यतां विदित्वा च भर्त्तुस्तेऽतितपस्विनः । नैनमन्वागमिष्यामि कदाचिद्विशपेत्स मां ।
आचक्ष्व भद्रे भर्त्तुस्त्वं सर्व्वमेव विचेष्टितं । उद्धरस्व च शल्यं मे घोरं हृदि चिरस्थितं ।
जरत्कारुस्ततो वाक्यमित्युक्त्वा प्रत्यभाषत । आश्वासयन्ती सततं वासुकिं पन्नगेश्वरं ।
॥ जरत्कारुरुवाच ॥ पृष्टो मयाऽपत्यहेतोः स महात्मा महातपाः । अस्तीत्युत्तरमुद्दिश्य ममेदं गतवांश्च सः । १९२०
स्वैरेष्वपि न तेनाहं स्मरामि वितथं वचः । उक्तपूर्व्वं कुतो राजन्साम्पराये स वक्ष्यति ।
न सन्तापस्त्वया कार्य्यः कार्य्यं प्रति भुजङ्गमे । उत्पत्स्यति च ते पुत्रो ज्वलनार्कसमप्रभः ।
इत्युक्त्वा सहि मां भ्रातर्गतो भर्त्ता तपोधनः । तस्माद्व्येतु परं दुःखं तवेदं मनसि स्थितं ।
॥ सौतिरुवाच । एतच्छ्रुत्वा स नागेन्द्रो वासुकिः परया मुदा । एवमस्त्विति तद्वाक्यं भगिन्याः प्रत्यगृह्णत ।
सान्त्वमानार्थदानैश्च पूजया चानुरूपया । सोदर्य्यां पूजयामास स्वसारं पन्नगोत्तमः । १९२५
ततः प्रववृधे गर्भो महातेजा महाप्रभः । यथा सोमो द्विजश्रेष्ठ शुक्लपक्षादितो दिवि ।
अथ काले तु सा ब्रह्मन् प्रजज्ञे भुजगस्वसा । कुमारं देवगर्भाभं पितृमातृभयापहं ।
ववृधे सतु तत्रैव नागराजनिवेशने । वेदांश्चाधिजगे साङ्गान्भार्गवाच्च्यवनान्मुनेः ।
चीर्णव्रतो बाल एव बुद्धिसत्त्वगुणान्वितः । नाम चास्याभवत्ख्यातं लोकेष्वास्तीक इत्युत ।
अस्तीत्युक्त्वा गतो यस्मात्पिता गर्भस्थमेव तं । वनं तस्मादिदं तस्य नामास्तीकेति विश्रुतं । १९३०
स बाल एव तत्रस्थश्चरन्नमितबुद्धिमान् । गृहे पन्नगराजस्य प्रयत्नात्परिरक्षितः ।
भगवानिव देवेशः शूलपाणिर्हिरण्मयः । विवर्द्धमानः सर्व्वांस्तान्पन्नगानभ्यहर्षयत् ।
॥ इत्यादिपर्व्वण्यास्तीके अष्टचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४८ ॥
॥ शौनकउवाच ॥ यदपृच्छत्तदा राजा मन्त्रिणो जनमेजयः । पितुः स्वर्गगतिं तन्मे विस्तरेण पुनर्व्वद ।
॥ सौतिरुवाच ॥ शृणु ब्रह्मन्यथापृच्छन्मन्त्रिणो नृपतिस्तदा । यथाचाख्यातवन्तस्ते निधनं तत्परीक्षितः ।
॥ जनमेजयउवाच ॥ जानन्ति स्म भवन्तस्तद्यथावृत्तं पितुर्मम । आसीद्यथा स निधनं गतः काले महायशाः । १९३५
श्रुत्वा भवत्सकाशाद्धि पितुर्वृत्तमशेषतः । कल्याणं प्रतिपत्स्यामि विपरीतं न जातु चित् ।
॥ सौतिरुवाच । मन्त्रिणोऽयाब्रुवन्वाक्यं पृष्टास्तेन महात्मना । सर्व्वे धर्म्मविदः प्राज्ञा राजानं जनमेजयं ।
॥ मन्त्रिणऊचुः । शृणु पार्थिव यद्वृत्तं पितुस्तव महात्मनः । चरितं पार्थिवेन्द्रस्य यथा निष्ठां गतश्च सः ।
धर्म्मात्मा च महात्मा च प्रजापालः पिता तव । आसीदिह यथावृत्तः स महात्मा शृणुष्व तत् ।
चातुर्व्वर्ण्यं स्वधर्म्मस्थं स कृत्वा पर्य्यरक्षत । धर्म्मतो धर्म्मविद्राजा धर्म्मो विग्रहवानिव । १९४०